

Journal of Education Studies

Volume 13
Issue 2 October-December 1984

Article 2

October 1984

โครงการเด็กปัญญาเลิศ กับเด็กปัญญาเลิศใน ร.ร. สาธิตจรรยา

มลิวลัย สับไพรี

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

สับไพรี, มลิวลัย (1984) "โครงการเด็กปัญญาเลิศ กับเด็กปัญญาเลิศใน ร.ร. สาธิตจรรยา," *Journal of Education Studies: Vol. 13: Iss. 2, Article 2.*

DOI: 10.58837/CHULA.EDUCU.13.2.2

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol13/iss2/2>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

โครงการเด็กปัญญาเลิศ กับเด็กปัญญาเลิศ ใน ร.ร. สาธิตจตุฬาฯ

มลวัลย์ ลับไพรี^๑

๑ เมื่อคิดถึงเด็กปัญญาเลิศ ไม่ควรคิดเพียงด้านใดด้านหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่มองไปถึงพฤติกรรม จิตใจ พัฒนาการที่ดีขึ้น ความเอาใจใส่ในการทำงาน แรงเสริมที่ครูให้กับนักเรียน การจัด program ที่สร้างสรรค์บ่อย ๆ การสร้างภาวะผู้นำ การสร้างสถานการณ์ให้แก้ปัญหา ครูเป็นต้นแบบให้กับเด็ก และที่สำคัญที่สุดคือ *สิ่งที่ครูทำ ดีกว่าสิ่งที่ครูพูด.*

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ระยะ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๐ – พ.ศ. ๒๕๑๔) เป็นต้นมา แผนนี้มีจุดมุ่งหมายส่งเสริมประชากรทุกวัยที่มีความสามารถและมีสภาพเหนือกว่าเด็กปกติทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม นอกจากนี้ยังหมายถึงประชากรที่มีคุณสมบัติพิเศษ หรือมีความ

สามารถดีเด่น มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีความสามารถเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่ม เพื่อส่งเสริมให้ได้รับการพัฒนาให้ถูกต้อง ด้วยมุ่งหวังว่าประชากรเหล่านี้จะเป็นพลังที่มีความสามารถสูงของประเทศ

มีคำถามว่าประเทศไทยขาดบุคลากรตัวอย่างสม่ำเสมอมาโดยตลอดเพราะอะไร อาจ

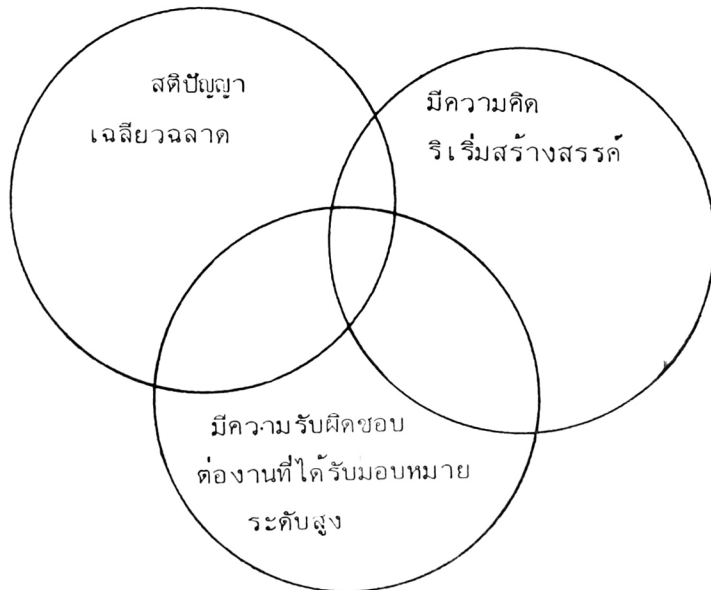
^๑ อาจารย์ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์, ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนสาริตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)

เป็นเพราะต่างประเทศได้นำวัตถุดิบของเราไปใช้กับเทคโนโลยีของเขา และนำสิ่งที่ผลิตแล้วกลับเข้ามาขายในประเทศในราคาที่สูง ทั้งนี้เพราะเมืองไทยขาดผู้นำเฉพาะทางที่จะริเริ่มและสร้างผลงานที่มีประโยชน์ต่อประเทศก็เป็นได้ ดังนั้นพิธีเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ณ โรงแรมอิมพีเรียล ระหว่างวันที่ ๖-๑๐ สิงหาคม ๒๕๒๗ ในหัวข้อ *การประเมินแบบทดสอบสำหรับเด็กปัญญาเลิศ และเด็กที่มีความสามารถเฉพาะทาง* ก็จัดให้มีขึ้น นับว่าถูกใจผู้เขียนอย่างยิ่ง คณะกรรมการชุดนี้ได้กระทำทุกวิถีทางที่จะให้ประเทศของเราช่วยพัฒนาเด็กกลุ่มหนึ่งที่เรียกว่า “เด็กปัญญาเลิศ” หรือ

“เด็กที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง” มาช่วยพัฒนาประเทศในไม่กี่ปีข้างหน้า และผู้ที่เป็นตัวจักรสำคัญของการประชุมครั้งนี้ คือนางสาวพัฒนา ภาสบุตร ดร. อนันต์ จันทร์ภวี และผู้เชี่ยวชาญจากประเทศออสเตรเลีย ๒ ท่าน คือ Dr. Lawrence Batax และ Dr. Gregory David Hotchkis

เด็กปัญญาเลิศควรเป็นเด็กเช่นไร

คำตอบที่ฟังดูแล้วง่าย คือ เป็นเด็กที่มีสติปัญญาดี หรือสติปัญญาสูงกว่าระดับปานกลาง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความรับผิดชอบสูงต่อหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายทั้งแผนภูมิง่าย ๆ ข้างล่างนี้ :-

เราจะรู้ได้อย่างไรว่าเด็กคนใดเป็นเด็กปัญญาเลิศ

มีวิธีการหลายวิธีที่จะคัดเลือกเด็กปัญญาเลิศ แต่ก่อนที่จะคัดเลือกเขาเหล่านั้นมา

เราต้องรู้ว่าเมื่อเราคัดเด็กเหล่านั้นออกมาแล้ว จะให้เขามาทำอะไร มิใช่มีแต่เพียงกลุ่มเด็กปัญญาเลิศในโรงเรียน หรือเพียงจัด enrichment program เท่านั้น วิธีการคัดเด็กปัญญาเลิศ แบบ RENZULLI' TRAIN ง่ายและพอจะนำไปปฏิบัติได้กล่าว คือ

๑. General exploratory คือครูจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือในโรงเรียนโดยทั่ว ๆ ไปเพื่อสำรวจความสามารถของเด็กอย่างกว้างๆ ว่าเมื่อเขาทำงานด้วยตนเองนั้น เขามีความสามารถอะไรที่เด่นชัดออกมา

๒. Group training activity คือจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มเพื่อฝึกการทำงานร่วมกันฝึกกระบวนการทางความคิด เพื่อนำมาแก้ไขสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ไม่เคยประสบ

๓. Investigation of Real Problems คือ สร้างสถานการณ์ให้เด็กแก้ปัญหา โดยวิธีหาข้อมูล เสนอข้อมูลอย่างมีระบบ ลักษณะเช่นนี้ทำได้ทุกเนื้อหาวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาลูกเสือ-เนตรนารี

ในบางครั้งการหาเด็กปัญญาเลิศ ก็ทำได้โดยอาศัยข้อมูลง่าย ๆ ดังนี้ คือ

๑ ผลการเรียนรู้ ๑ ระเบียบสะสม ๑ ความสนใจของนักเรียน ๑ การสัมภาษณ์ ๑ ผลงานของนักเรียน ๑ แบบสอบถามครู ๑ แบบ

สอบถามผู้ปกครอง ๑ แบบสอบถามเพื่อนนักเรียน ๑ แบบสอบถามตัวนักเรียน ๑ แบบทดสอบสติปัญญา ๑ แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผล ๑ แบบทดสอบความถนัด ๑ แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ ๑ แบบทดสอบความสนใจ ๑ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ

ซึ่งเครื่องมือเหล่านี้ ถ้าเป็นเรื่องภายในชั้นเรียนหรือภายในโรงเรียนครูก็สามารถสร้างเครื่องมือเหล่านั้นด้วยตนเอง มีข่าวว่าแบบทดสอบต่าง ๆ ที่ได้มาตรฐานสำหรับวัดความเป็นปัญญาเลิศของนักเรียน เปรียบเทียบกับสถาบันอื่นสามารถขยี้มได้จาก มศว. ประสานมิตร ซึ่งทางมหาวิทยาลัยได้จัดทำแบบทดสอบหลายอย่างให้เป็นมาตรฐานแล้ว

เมื่อคัดเด็กปัญญาเลิศออกมาได้แล้ว เด็กเหล่านั้นจะมีพฤติกรรมออกมาในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น มี :-

- ๑ general intellectual ability ๑ specific academic aptitude ๑ creative or productive thinking ๑ leadership ability ๑ visual and performing art ๑ psychomotor ability

การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปัญญาเลิศในโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ (ฝ่ายประถม)

ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็ก

ปัญญาเลิศ ในบางโรงเรียนเขาจะแยกเด็กออกมาเรียนต่างหากโดยจัดห้องเรียนให้ใหม่ บางโรงเรียนจัดหลักสูตรเร่งรัด แต่จะขอยกตัวอย่างการจัดการเรียนการสอนให้เด็กปัญญาเลิศของ *โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ (ฝ่ายประถม)* ซึ่งใช้แบบทดสอบและแบบสอบถามชนิดต่างๆ คัดเด็กปัญญาเลิศออกมาได้ ๙ คน ในระดับชั้นประถมปีที่ ๔ และจัดการเรียนการสอนโดยใช้ enrichment program โครงการนี้ทำโดย *ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน อ่อนน่วม โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ รองคณบดีทำหน้าที่อาจารย์ใหญ่เป็นที่ปรึกษาโครงการและมีคณาจารย์อื่นอีก ๔ คน* โครงการนี้เริ่มจากการประชุมปรึกษาหารือกัน คิดขั้นตอนของการพัฒนาเด็กปัญญาเลิศไว้ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ตั้งวัตถุประสงค์ของโครงการ

ขั้นที่ ๒ จัดวิธีการส่งเสริมและพัฒนาเด็กปัญญาเลิศให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ขั้นที่ ๓ ประเมินผล

จะขอกล่าวเฉพาะขั้นที่ ๒ เพราะเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กปัญญาเลิศนั้น คณะกรรมการมีความเห็นว่า ไม่ควรแยกเด็กปัญญาเลิศออกมาเป็นห้องพิเศษ แต่จะจัด enrichment program ให้นักเรียนเหล่านั้น ในตอนเช้าหลังเลิกเรียนคือ

ตั้งแต่ ๑๕.๓๐-๑๖.๓๐ น. โดยคณะกรรมการจะร่วมกันร่าง program ที่จะสอนแต่ละครั้ง และจะใช้เทคนิคที่ต่างกันแต่ละครั้ง และจัดเสริมทุกสาขาวิชา และที่สำคัญคือ ให้นักเรียนกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็นในผลงานเดี่ยว และงานกลุ่มที่ทำแต่ละครั้ง ดังนั้นขั้นตอนการดำเนินการก่อนสอนแต่ละครั้งจึงมีดังนี้

๑. เตรียมสื่อการสอนและอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับ program ที่จัดให้นักเรียนก่อนสอนแต่ละครั้ง

๒. เตรียมบุคลากรที่จะสอน บางครั้งถึงกับลองพูดลองสอนกันเองในหมู่วิทยากรด้วยกันเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำไปสอน

๓. ปฏิบัติจริง

๔. ประเมินผลแต่ละครั้งโดยอาจารย์ผู้สอน ตัวนักเรียน และอาจารย์ในโครงการทุกคน

๕. ประเมินผลรวม โดยตัวนักเรียน อาจารย์ในโครงการ อาจารย์ประจำชั้นและผู้ปกครอง

ผลจากการจัดกิจกรรมการสอนแต่ละครั้ง จะได้ผลงานของนักเรียนดังนี้ :-

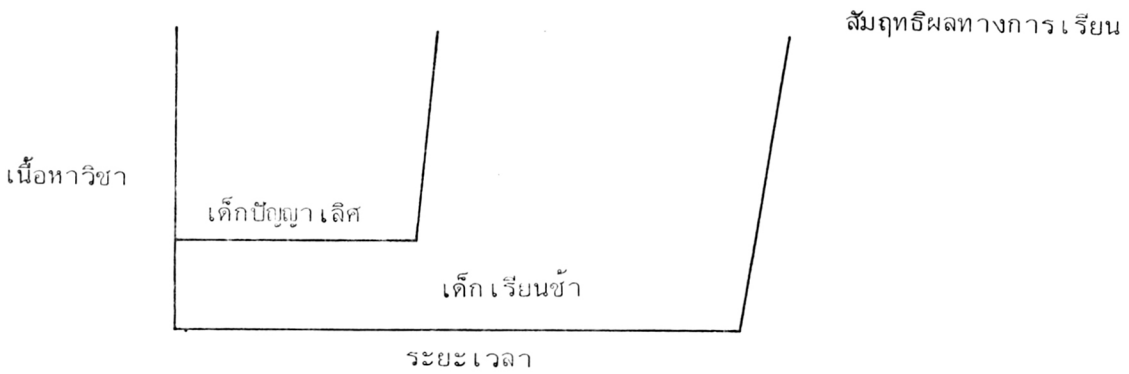
๐ ได้ผลงานของแต่ละคน (Units) ๐ ได้ผลงานที่ช่วยกันทำ (Classes) ๐ นักเรียนสามารถหาความสัมพันธ์ของสิ่งของมากกว่า ๑

อย่างได้ (Relations) © นักเรียนรายงานผลงานอย่างมีระบบ (System) © บางครั้งนักเรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบได้ใหม่ (Transformation) และข้อมูลนั้นมีประโยชน์แก่ตนเองและเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Implication) การที่ได้ผลผลิตเหล่านี้เพราะผลงานมีทั้ง divergent คือ ทำสิ่งที่ตนเองเคยรู้

และนำมาใช้ และเกิดจากการผสมผสานความรู้หลาย ๆ แบบในหลาย ๆ ทาง ซึ่งเรียกว่า convergent

ถ้านักเรียนไม่ไขว้เป็นเด็กปัญญาเลิศเขาจะมีโอกาสเรียนได้ทันเพื่อนที่มีปัญญาเลิศไหม?

คำตอบคือเขาเรียนได้ทันแต่ต้องใช้เวลาเขาเหล่านั้น โดยดูจากแผนภูมิข้างล่าง :-

จากแผนภูมิกข้างบนเป็นการทดลองการสอน โดย Dr. Hotchkis จากมหาวิทยาลัย MACQUARIE ประเทศออสเตรเลีย กล่าวว่า เด็กที่เรียนช้าสามารถเรียนเนื้อหาวิชาได้ทันเด็กที่เรียนเก่งแต่ต้องอาศัยเวลาเท่านั้น เพราะถ้าเด็กเรียนเก่งใช้เวลาในการสอนครึ่งชั่วโมง เด็กเรียนช้าคงจะต้องใช้เวลา ๑ ชั่วโมง ดังนั้น

© ให้คำนึงถึงเวลา สถานการณ์ ประสบการณ์เดิม หลักสูตร ความต้องการของโรงเรียนและความต้องการของประเทศด้วย

- © อย่าเชื่อมั่นผลการ test มากเกินไป
- © ครูควร taught well และ taught the right thing

© เด็กปัญญาเลิศอาจจะเป็นเด็กที่ cause trouble ในชั้นเรียนก็ได้ ดังนั้นเราไม่ควรทิ้งเขาเหล่านั้น

© ฟังนี้ก็อยู่เสมอว่า children are different

ข้อคิดบางประการเมื่อกิจกรรมร่วมกับเด็กปัญญาเลิศ

◎ ถึงเขาจะเป็นเด็กปัญญาเลิศ ในการสอนแต่ละครั้งก็ต้องสอนตามขั้นตอน

◎ การเรียนของเด็กปัญญาเลิศไม่คำนึงถึง *how fast but good enough*

◎ การตั้งคำถามสำหรับเด็กปัญญาเลิศไม่ควรเป็นคำถามที่ตอบว่าใช่/ไม่ใช่ แต่ควรเป็นคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้เด็กแสดงความคิดเห็นให้เต็มที่

◎ เมื่อคิดถึงเด็กปัญญาเลิศ ไม่ควรคิดเพียงก้านใดก้านหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่มองไปถึงพฤติกรรม จิตใจ พัฒนาการที่ซับซ้อน ความเอาใจใส่ในการทำงาน แรงเสริมที่ครูให้กับนักเรียน การจัด program ที่สร้างสรรค์บ่อยๆ การสร้างภาวะผู้นำ การสร้างสถานการณ์ให้แก้ปัญหา ครูเป็นต้นแบบให้กับเด็ก และที่สำคัญที่สุดคือ *สิ่งที่ครูทำ ดีกว่าสิ่งที่ครูพูด.*

บรรณานุกรม

ดวงเดือน อ่อนน่วม และคณะ. “แบบจำลองการจัดโครงการศึกษาสำหรับเด็กสามารถพิเศษในระดับชั้นประถมศึกษา” รายงานการวิจัย, พ.ศ. ๒๕๒๗.

พัฒน ภาสบุตร. “การประเมินแบบทดสอบสำหรับเด็กปัญญาเลิศและเด็กที่มีความสามารถเฉพาะทาง” คำกล่าวรายงานประกอบการประชุมเรื่อง “การประเมินแบบทดสอบสำหรับเด็กปัญญาเลิศ และเด็กที่มีความสามารถเฉพาะทาง” ณ โรงแรมอิมพีเรียล, วันที่ ๖-๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๗.

Lowrence Batax. “Concepts of giftedness and Selection of children with special abilities” เอกสารคำบรรยายประกอบการประชุมเรื่อง “การประเมินแบบทดสอบสำหรับเด็กปัญญาเลิศและเด็กที่มีความสามารถเฉพาะทาง” ณ โรงแรมอิมพีเรียล, วันที่ ๖-๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๗.

Gregory Hotchkis. “A Non-Catagorical Approach To Educational Services” เอกสารคำบรรยายประกอบการประชุมเรื่อง “การประเมินแบบทดสอบสำหรับเด็กปัญญาเลิศและเด็กที่มีความสามารถเฉพาะทาง” ณ โรงแรมอิมพีเรียล, วันที่ ๖-๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๗.